

Kommuneplanen 2017 – 2035

Planstrategi og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

*Vedlegg til Sak 15/258076, 4.1.2016.
Revidert etter vedtak i formannskapet 9.2.2016*

Innholdsfortegnelse

1.	Bakgrunn	3
1.1.	Helhetlig planverk og oppstart kommuneplan 2017-2035	3
1.2.	Planstrategi	3
1.3.	Planprogram.....	3
1.4.	Handlingsprogram	4
1.5.	Gjeldende kommuneplan - Samfunnsdelen	4
1.6.	Gjeldende kommuneplan - Arealdelen	4
2.	Planstrategi	5
2.1	Verdier og visjon for Bærum kommune	5
2.2	Utfordringsbildet	5
2.3	Nasjonale forventninger	5
2.4	Ny samfunnsdel	6
2.5	Ny arealdel	6
2.5.1	Revisjon av arealdelen	6
2.5.2	Overordnede arealplanoppgaver.....	6
2.6	Planoversikt	10
3.	Planprogram	11
4.	Nærmere om innholdet i kommuneplanens samfunnsdel	11
4.1.	Barn og unge.....	11
4.2.	Bistand og omsorg	12
4.3.	Miljø, idrett og kultur	13
4.4	Universell utforming.....	14
5.	Nærmere om innholdet i kommuneplanens arealdel.....	14
5.1	Arealstrategi	15
5.2	Tema ved revisjon av arealdelen	16
5.2.1	Vekstretninger og rekkefølge	16
5.2.2	Boligbygging	17
5.2.3	Næringsutvikling	18
5.2.4	Klima, miljø og transport	18
5.2.5	Blågrønnstruktur.....	19
5.2.6	Sosial infrastruktur	20
5.2.7	Massehåndtering.....	20
5.2.8	Bestemmelser og retningslinjer	20
5.2.9	Konsekvensutredning og ROS-analyse	21
6	Opplegget for medvirkning	21

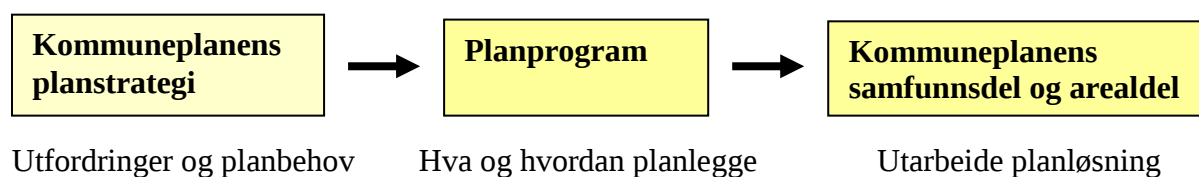
1. Bakgrunn

1.1. *Helhetlig planverk og oppstart kommuneplan 2017-2035*

Bærum kommune har i dag et omfattende og mangfoldig planverk som til dels går ut over de lovpålagte plankravene for en kommune. Kommuneplanens samfunnsdel består av gjeldende kommuneplan og de planer og meldinger som er vist i planoversikten. Oversikten holdes oppdatert og vedlegges de årlige forslagene til handlingsprogram. Rådmannen ønsker en mer helhetlig tilnærming, hvor mål og strategier for kommunens velferdstjenester får en mer sentral plass, og hvor det også beskriver hvordan kommuneorganisasjonen skal utvikles for å understøtte de langsiktige mål og strategier.

I samfunnsdelen skal det tas strategiske valg for utviklingen av kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Dette skal forsterkes ved å knytte handlingsdelen – handlingsprogrammet og de årlige budsjettene, tydeligere til samfunnsdelen. Handlingsdelen skal vise kommunens prioriteringer og hva kommunen skal arbeide med i løpet av de neste fire budsjettårene.

Kommuneplanprosessen kan deles i tre delprosesser:

1.2. *Planstrategi*

Plan- og bygningsloven § 10-1 sier at kommunestyret minst én gang i hver valgperiode skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien skal omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til utviklingen av kommunesamfunnet. Det gjelder både langsiktig arealbruk, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden. Forenklet kan man kalle planstrategien for en ”plan for planleggingen”. Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer.

1.3. *Planprogram*

Planprogrammet skal legges til grunn for gjennomføring av kommuneplanarbeidet. Det skal redegjøres for formålet med det kommende planarbeid, hvilke tema som skal ha prioritet, utredningsbehov, hvordan arbeidet skal gjennomføres med tilhørende høringsfrister og medvirkningsprosesser.

I samsvar med lov om planlegging og byggesaksbehandling skal forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn senest samtidig med varsel om oppstart og kunngjøring av planarbeidet. Frist for å gi uttalelse er satt til 6 uker. Etter høring skal planprogrammet fastsettes av formannskapet og kommunestyret.

1.4. *Handlingsprogram*

Kommuneplanens samfunnsdel skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig.

1.5. *Gjeldende kommuneplan - Samfunnsdelen*

Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi for perioden 2013-2030 ble rullert og vedtatt i kommunestyret 30. oktober 2013. På bakgrunn av en relativt omfattende politisk og administrativ prosess omfatter gjeldende samfunnsdel følgende temaer:

- Barn og unges oppvekstvilkår (sammen for barn og unge)
- Folkehelse og levekår
- Utviklingskommunen

Kommuneplanens samfunnsdel inkluderer arealstrategier, som er prinsipper for arealbruk.

1.6. *Gjeldende kommuneplan - Arealdelen*

Arealstrategien ble vedtatt av kommunestyret 30. oktober 2013. Arealdelen er utarbeidet etter at samfunnsdelen med arealstrategi ble vedtatt. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt av kommunestyret 17. juni 2015.

2. Planstrategi

2.1 Verdier og visjon for Bærum kommune

Rådmannen ønsker å bygge videre på kommunens kjerneverdier Mot, Åpenhet og Respekt i den videre utviklingen av kommunen. Disse verdiene brukes nå aktivt i organisasjonen til å utfordre og utvikle kommunen og dialogen vi har med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere.

Det er nå utviklet en felles visjon for bærumssamfunnet:

Sammen skaper vi fremtiden

– mangfold – raushet – bærekraft

Visjonen vil være en ledestjerne for både politikere, kommunen som organisasjon, og kommunens innbyggere i det langsiktige utviklingsarbeidet.

2.2 Utfordringsbildet

Å beskrive utfordringsbildet for Bærum kommune 20 år fram i tid er ikke en eksakt vitenskap. Utfordringsbildet er derfor en beskrivelse av noen hypotetiske utviklingsretninger som kan prege samfunnsutviklingen i Bærum kommune i årene framover. Notatet «Utfordringsbildet» datert 24.03.15, er utarbeidet som grunnlag for videre arbeid med rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel, herunder planstrategi og planprogram. (FSK 92/15). I dette arbeidet er det også relevant å benytte utarbeidet grunnlagsdokumentasjon fra kommuneplanprosessen i 2012/13 (Grunnlagsdokument og Utfordringsdokument).

Utfordringsbildet er sammen med langsiktig drifts- og investeringsplan viktige grunnlag for planstrategien.

2.3 Nasjonale forventninger

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging kommer hvert 4. år. De nasjonale forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategiene og bidra til at planleggingen i fylker og kommuner tar opp viktige utfordringer i samfunnsutviklingen. Ved utarbeiding av regionale og kommunale planer er forventningene retningsgivende, men ikke bestemmende. Siste utgave av nasjonale forventninger er datert 12. juni 2015 og omfatter følgende hovedtemaer:

- Gode og effektive planprosesser
- Bærekraftig areal- og samfunnsutvikling
- Attraktive og klimavennlige by- og tettstedsområder

Hele dokumentet «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging» kan leses her:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nasjonale-forventninger-til-regional-og-kommunal-planlegging/id2416682/>

2.4 Ny samfunnsdel

Rådmannen foreslår at kommuneplanen rulleres på bakgrunn av utfordringsbildet, langsiktig drift- og investeringsplan og nasjonale forventninger. Som kommunens svar på det langsiktige utfordringsbildet som trekkes opp for Bærum samfunnet, er det behov for å utvikle felles mål og strategier for Bærum kommune frem mot 2035.

Følgende hovedmålene ble ved behandling av Handlingsprogrammet 2016-19 vedtatt lagt til grunn for det videre arbeidet:

- Bærekraftige tjenester som gir innbyggerne mulighet for økt selvhjulpenhet, mestring og læring
- Balansert samfunnsutvikling - mangfoldig, grønn og urban
- En innovativ og endringsdyktig organisasjon med gjennomføringskraft
- Dialog og medvirkning for bedre løsninger

Disse hovedmålene har vært drøftet i administrative prosesser, i sektorutvalgsseminarer og med formannskapet våren 2015. Målene har også vært førende for rådmannens arbeid med handlingsprogrammet for 2016-2019.

Rådmannen ønsker at gjeldende sektorplaner bearbeides og innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel. På den måten vil kommuneplanens samfunnsdel også beskrive hvordan kommunens tjenesteyting skal møte de langsiktige utfordringene. Arbeidet skal støtte opp under et systematisk og langsiktig arbeid med kommunesamfunnets samlede klima, miljø- og energipolitikk som bidrar til «det grønne skiftet» i Bærum.

2.5 Ny arealdel

Arealpolitikken er et av kommunens viktigste virkemidler for å sikre en bærekraftig utvikling. Riktig lokalisering og utforming av boliger, næringsvirksomhet og infrastruktur er avgjørende for å begrense energiforbruket og redusere utslipp av klimagasser. Samtidig blir tilpasning til klimaendringer en stadig viktigere oppgave i planleggingen. Befolkningsveksten fører til krevende prioriteringer mellom bolig- nærings- og infrastrukturutbygging kontra vern av naturmangfold, landbruksarealer og kulturminner.

2.5.1 Revisjon av arealdelen

Gjeldende arealdel ble vedtatt 17.6.2015 etter en relativt lang og omfattende prosess som resulterte i vesentlige endringer av tidligere plan. Det anbefales igangsatt en mindre revisjon av arealdelen for å fange opp behov for justeringer av planen. Dette vil også bidra til at vedtakstidspunktet kommer tidligst mulig i valgperioden.

Med en mindre revisjon menes at hovedtrekkene i gjeldende arealdel ligger fast. Styring av ny utbygging til sentre og knutepunkter langs banetraseene, sammen med en aktiv bruk av rekkefølgebestemmelser for å sikre kapasitet på teknisk og sosial infrastruktur, vil være føringer for revisjonsarbeidet. I tillegg vil vedtak av Regional plan for areal og transport gi føringer for arealdelen.

2.5.2 Overordnede arealplanoppgaver

Kommunen står overfor betydelige planoppgaver knyttet til blant annet bolig- og sentrumsutvikling, samferdsel og grønnstruktur. I det følgende redegjøres kort for større planoppgaver som anbefales igangsatt i den kommende 4-årsperioden. Igangsatte større planoppgaver fremgår av planoversikten.

Revisjon av kommunedelplan 2 for Fornebu

Utbyggingen av det tidligere flyplassområdet er basert på kommunedelplan 2 for Fornebu. Planen ble vedtatt i 2000 og gir rammer for utbygging av ca. 6300 boliger og 15-20 000 arbeidsplasser.

Det arbeides for tiden med en vurdering av konsekvenser ved økning av utbyggingsvolumet på området. Konsekvensvurderingen skal danne grunnlag for en fremtidig revisjon av kommunedelplan 2 med tanke på økt utnyttelse, primært til boligformål.

Foreløpig legges det til grunn at kommunedelplan 2 revideres for å kunne fastsette økt utnyttelse på Fornebu. Dette sikrer en åpen og demokratisk prosess som inkluderer medvirkning, og gir forutsigbarhet for utbyggere, innbyggere og kommunen. Oppstart av revisjonsprosessen planlegges til 2016.

Prinsipper for langsiktig byutvikling i Sandvika

Sandvika er by, kommunesenter og en hovedutbyggingsretning i Bærum. I den regionale planen for areal og transport er Sandvika gitt en rolle som regional by for vestområdet. Denne rollen vil styrkes ved gjennomføring av planlagt byutvikling i sentrum, på Hamang og Industriveien samt ved fortsatt utbygging av kollektivtilbudet.

I et noe lengre perspektiv vil gjennomføring av ny E18 i tunnel under Sandvika gi nye betingelser for byens tilknytning til fjorden. Byutviklingspotensialet er her svært stort. Kommunedelplan for E18 stiller krav om felles planlegging av veianlegget og tilstøtende områder ved fjorden. Det er av stor betydning at byplanlegging og veiplanlegging samordnes i dette området. Utvidelse av Kadettangen og ny park reiser spørsmål om arealbruk og utnyttelse i resten av området, herunder relokalisering av Sandvika stadion. Utvikling av Kjørboområdet og kobling til Sandvika sentrum er en viktig problemstilling.

Franzefoss steinbrudd og Hamang transformatorstasjon er avsatt som fremtidige boligområder. Eksisterende trafoanlegg på Hamang vil være relokalisert innen 2020. Franzefoss ønsker å igangsette planlegging av sitt område. Utbygging av disse områdene er avhengig av ny E16, økt skolekapasitet og god kollektivbetjening. I tillegg må de kobles til Sandvika og omkringliggende områder. Det er naturlig at områdene planlegges under ett.

I forbindelse med behandling av gjeldende kommuneplan vedtok kommunestyret at LNF-området ved Østre Jong/Bjørnegård skal vurderes for utbygging ved revisjon av kommuneplanen. Vedtaket gir grunnlag for en bredere diskusjon om Sandvikas avgrensing mot nordvest og prinsipper for overordnet grønnstruktur i dette området.

Oslo universitetssykehus vurderer relokalisering av Statens senter for epilepsi (SSE). Vurderingen er en del av en større omstrukturering av sykehuset (Fremtidens OUS – idéfase). En eventuell flytting av SSE vil åpne for en diskusjon om ny bruk av området, som er på ca. 300 dekar og representerer en betydelig arealressurs. Senteret ligger ca. 2 km fra Sandvika stasjon og 700 m fra Gjettum stasjon.

Det tas sikte på å fremmes en egen sak som avklarer omfang og innretning på et planarbeid der hensikten er å avklare langsiktige byutviklingsprinsipper for et større Sandvika.

Plan for blågrønn struktur

I henhold til arealstrategien skal Bærum kommune sikre friområder og utvikle en sammenhengende, allment tilgjengelig blågrønn struktur i strandsonen og i byggesonen mellom marka og fjorden. Bærums særpreg med grønne landskaper og et variert boligmiljø skal bevares. Det skal sikres nok arealer til rekreasjonsformål, idrett og friluftsliv. Tilgang til grøntområder og natur i nærmiljøet skal prioriteres. Dette er ikke bare positive rekreasjonsområder, men også viktige for overvannshåndtering, de bidrar til et helhetlig og mer robust naturmangfold.

Behovet for planlegging av blågrønn struktur øker med utbyggingspress. Med økende befolkning blir det mer press/slitasje på eksisterende parker, friområder, badeplasser, utfartsparkeringer og marka. Økt utbygging gir økt utbyggingspress på friområder og grønne lunger i byggesonen. Ikke minst gjelder dette behovet for arealer til ulike offentlige formål.

For å gjennomføre arealstrategien bør det arbeides med en selvstendig plan for kommunens blågrønne struktur. Aktuelle tema i planen vil være å styrke den planmessige tilretteleggingen for klimatilpasning, gjennom blant annet bekkeåpning og bruk av blågrønn faktor.

Blågrønn faktor brukes på byggesaksnivå for å sikre forutsigbarhet for utbygger mht. krav til uterom for vannhåndtering, vegetasjon og biodiversitet.

Friluftsdelen av temaplanen for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv bør følges opp med mål om at flest mulig får tilgang på grøntområder/turvei mv. innen 250 meter fra egen bolig. Verdikartlegging av friluftsområder skal igangsettes som eget prosjekt. Tilrettelegging for økt biologisk mangfold vil være en viktig oppgave i planen.

En god planprosess med vekt på medvirkning er viktig.

Forenkling av bestemmelser for småhusområdene

Det er stor variasjon i plangrunnlaget som gjelder i småhusområdene. I østre Bærum er store områder uregulert. I disse områdene er kommuneplanen hjemmelsgrunnlag for byggesaker. Andre områder har reguleringsplaner av eldre dato, med varierende detaljeringsgrad og hvor det er benyttet begreper og definisjoner som skiller seg fra dagens regelverk. Saksbehandling av byggesaker i slike områder medfører behov for en god del tolkning av regelverket. Stort tolkningsbehov er ressurskrevende og kan være utfordrende for likebehandling.

Dagens kommuneplanbestemmelser som angir byggeregler for småhusområder bør gjennomgå med sikte på større grad av forenkling og redusert tolkningsbehov. Det bør vurderes om områder med uklart plangrunnlag skal reguleres etter en forenklet modell, eller avløses av nye bestemmelser i kommuneplanen.

Mobilitetsplan for Bærum

Innbyggertallet i Bærum har økt med 16 000 personer de siste 10 årene. Befolkningsveksten i kommunen og regionen forventes å fortsette de kommende årene. Med befolkningsveksten øker også transportbehovet.

For de fleste er et godt transporttilbud avgjørende for at hverdagen skal fungere. Samtidig er transport en viktig del av klima- og forurensingsdebatten. Gjennom klimaforliket er det vedtatt en målsetning om at veksten i transportetterspørselen skal tas med kollektiv, sykkel og gange. For å nå dette målet kreves prioritering av myke trafikanter og kollektivtransport.

For å nå klimamålene og redusere forurensning og støy skal Bærum kommune utarbeide en mobilitetsplan. 70 % av bilreisene i Bærum er ikke jobbrelaterte. Det er derfor et betydelig potensial for å redusere bilbruk i kommunen. Det er nødvendig med en analyse av bruk og behov for transport.

Planarbeidet skal avdekke mobilitetsbehovet i Bærum, både i forbindelse med arbeidsreiser, reiser knyttet til handel og service og fritidsreiser. Planen skal danne grunnlaget for å videreføre Ruters igangsatte arbeid med planlegging av kollektivtrafikk på kryss og tvers i Bærum, og hvordan kommunens aktive befolkning skal øke bruken av sykkel og gange.

Planarbeidet skal vurdere muligheter for egne traseer for bussmetro på visse strekninger, særlig der det vil ta lang tid å få metro:

Sandvika - Rud - Kolsås - Rykkinn - Bærums Verk
Østerås - Hosle - Haslum - Sandvika
Sandvika - Høvik - Fornebu.

En del av planen kan være å utrede hvordan tverrgående bussforbindelser i kommunen kan bidra til en forenkling, minimering av privatbilisme og tryggere trafikkbilde.

En mobilitetsplan bør inneholde en beskrivelse og vurdering av dagens reisemønster og vurdere forslag til endringer i miljøvennlig retning. Slike tiltak kan være riktig lokalisering, restriksjoner på parkering, etablering av sykkelparkering, ny og/eller bedre infrastruktur (gang- og sykkelveier, plassering av holdeplasser, kollektivfelt), subsidiering av månedskort, legge til rette for «sømløse» reiser, kjøregodtgjørelse for bruk av sykkel, fremme sykling til skole og barnehagen, premiering av samkjøring, etablering av bysykler, etablering av bilpool etc.

Mobilitetsplan for Bærum koordineres med pågående prosesser, herunder

- Klimaklok kommune
- Sykkelstrategi – ny strategi og hovedplan for sykkel
- Akershus fylkeskommunes arbeid med mobilitetsplan vest

Innfartsparkering

Innfartsparkering er parkering ved stasjon eller holdeplass hvor reisende parkerer bil eller sykkel og tar resten av reisen med kollektivtransport. Formålet er at tilbudet samlet sett skal bidra til økt kollektivtrafikk og redusert bilbruk.

Delstrategi for innfartsparkering ble vedtatt 16.10.2014. Viktige punkter i strategien er:

- Aktivt samarbeid med statlige/regionale myndigheter om å utvikle innfartsparkering
- Utrede innfartsparkering langs viktige busstraseer
- Vurdere kapasitetsutvidelser av innfartsparkering langs Kolsås- og Drammensbanen
- Flere innfartsparkeringsplasser langs Østeråsbanen

Innfartsparkering langs kollektivknutepunkter og stasjoner må økes betraktelig og slik at det blir tilstrekkelig med parkeringsplasser for kollektivreisende.

Delstrategi for innfartsparkering følges opp med hovedvekt på kapasitetsvurderinger og utviklingsmuligheter langs de viktigste kollektivtraseene.

2.6 Planoversikt

Planoversikt viser andre kommunedelplaner og meldinger rådmannen mener bør behandles i kommende 4-årsperiode. I tråd med formannskapetets vedtak i sak 092/15 er antall planer redusert. Sektorplanene skal bli en integrert del av kommuneplanens samfunnsdel. I tillegg har kommunen behov for tverrsektorielle planer på noen få områder. Noen planer kommunen er pålagt å ha, er også vist i planoversikten. Planoversikten vil som før, vise de største arealplanene som er planlagt.

Beskrivelsen av innhold i ny kommuneplan samfunnsdel og arealdel, innebærer at kommunen etter rådmannens vurdering står igjen med et planbehov i kommende 4-årsperiode som vist i vedlagte planoversikt. Planoversikten består nå av 4 typer planer:

- Behovsanalyser – kapasitetsbehov og beskrivelse av hvordan behovet kan dekkes innen barnehage, skole og omsorgsplasser
- Fagplaner som det er et særlig politisk fokus på eller som må lages for å utløse tilskuddsmidler
- Strategiske areal/transportplaner
- Planer som skal støtte opp under kommuneplanen. Dette omfatter områder som er støttetjenester til de publikumsrettede tjenestene. Rullering av slike planer i som hovedregel plassert 1 år etter kommuneplanbehandling.

Sektorplaner og meldinger vil i utgangspunktet ikke bli rullert. I den grad slike sektorplaner og meldinger omfatter temaer, mål og strategier som ikke fanges opp i ny kommuneplan, vil disse anvendes som retningsgivende så langt det passer.

Planoversikten rulleres i forbindelse med den årlige handlingsprogrambehandlingen. Revisjon av planoversikten vil skje i forbindelse med behandling av planstrategi etter neste kommunevalg.

3. Planprogram

Overordnet fremdriftsplan

Utfordringsdokument	April 2015
Skisse til Planstrategi behandlet	Juni 2015
Rådmannen legger frem sak om Planstrategi og planprogram	Jan 2016
Vedtak planprogram (etter høring)	April 2016
Kommuneplan - høringsutkast	Juni 2016 eller september 2016
Endelig vedtak Kommuneplanens samfunnsdel (etter høring)	Jan 2017
Endelig vedtak Kommuneplanens arealdel (etter høring)	Mai 2017

4. Nærmere om innholdet i kommuneplanens samfunnsdel

Rådmannen legger opp til å benytte politisk organisering som inndeling i kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanen er et styringsdokument. Den politiske utvalgsstrukturen vil være hensiktsmessig for å sikre kommuneplanen gjennomføringskraft. Hver sektor vil bli bygd opp slik:

- Utviklingstrekk og utfordringer
- Viktige bidrag til å nå kommunens 4 hovedmål
- Hovedgrep – ønsket utviklingsretning inkl. delmål og strategier for å nå disse

Rådmannen regner med at hver sektor kan behandles på under 10 sider.

I tillegg vil samfunnsdelen inneholde beskrivelser av kommunens ressurser og utfordringer. Samfunnsdelen vil omfatte en beskrivelse av hva kommunens 4 hovedmål vil innebære i et langsiktig perspektiv. Arealstrategien vil inngå i samfunnsdelen.

4.1. *Barn og unge*

Sektor barn og unge har ansvar for skole, barnehage, barnevern, PP-tjeneste, helsetjenester, ungdom og fritid, utekontakt, støttekontakter, avlastningstiltak og SLT (Samordningsmodellen for lokale, forebyggende tiltak mot rus og kriminalitet). Skole, barnehage og helsetjenester er tilbud for alle barn og unge i kommunen. De andre tjenestene skal sikre barn og unge trygge oppvekst- og opplæringsvilkår. Kommunestyret har gitt føringer for utvikling av tjenestene, og tjenestene fremstår med høy kvalitet. Sektorens overordnede mål er å se barns læring, mestring og selvhjelpenhet i et livslangt tidsperspektiv.

Grunnlaget legges blant annet gjennom målrettet tilrettelegging og deltagelse i felleskapet. Et økt antall barn og unge krever bygging av nye barnehager og skoler. De økonomiske utfordringer dette medfører krever mer kostnadseffektive og større enheter, samt at driften ellers har tydelig prioritering av kjernevirksomheten.

Viktige utfordringer når dette tema skal behandles i kommuneplanen vil være hva som må til for å skape trygge oppvekstvilkår i en raus og inkluderende kultur. Dette bør gjennomsyre kulturen i våre skoler, barnehager og øvrige tjenester rettet mot barn og unge. Det betyr også at alle som er i kontakt med barn og unge, skal handle raskt ved bekymring for barns og unges livssituasjon og sørge for målrettet og riktig hjelp til riktig barn til riktig tid.

Læringsarenaene utvides stadig med nye muligheter. Forskning understreker også merverdien av at barn og unge opplever mestring gjennom målrettet tilrettelegging og hvor egen innsats gir motiverende resultat. Den digitale skolehverdagen representerer et paradigmeskifte der læring og læringsomgivelser er knyttet opp til mulighetene den teknologiske utviklingen i samfunnet åpner for. Elevene i dagens og morgendagens samfunn trenger kunnskap om teknologi og hvordan den innvirker på samfunnet. Samtidig er teknologi et viktig redskap på tilnærmet alle arbeids- og læringsarenaer i dag, jfr Ludvigsen-utvalgets innstilling. Å innføre nettbrett i læringsarbeidet er et tiltak for at elevene skal få mulighet for bedre læring ved å lære om, gjennom og med et digitalt verktøy. Med nettbrett kan læring skje på andre måter og på andre arenaer, og læringsarbeidet kan skape andre og nye relasjoner og roller i klasserommet.

Videre er det kjent hvilke positive ressurser som utløses når det legges til rette for dialog og medvirkning med både barn og foreldre som reelle samarbeidspartnere. Bærum kommunes barn og unge skal utvikle robusthet for å takle de personlige utfordringer de møter i livet. Parallelt skal de bevisstgjøres egen rolle og den positive påvirkningsmuligheten de har knyttet til egne bidrag i et mangfoldig samfunn. I gjeldene Handlingsprogram er det trukket frem noen tiltak som går på tvers av alle tjenesteområdene som det blir viktig å jobbe videre med:

- Aktivt antimobbearbeid og inkluderende oppvekstmiljø
- Kompetanseheving for å forebygge utenforskap, ekstremisme og radikalisering
- Legge til rette for en barndoms- og ungdomstid som utvikler robusthet for å dempe det stress og press som et hurtig utviklende samfunn kan forårsake
- Tverrfaglig samhandling knyttet til spesialundervisning versus et raust normalitetsbegrep

Delmål og strategier vil i tillegg til gjeldende kommuneplan bygge på og erstatte skolemeldingen (2011), barnehagemeldingen (2015) og Sammen for barn og unge (2015).

4.2. *Bistand og omsorg*

Sektor bistand og omsorg har et omfattende helse- og omsorgsansvar som både tilrettelegger og tjenesteyter for kommunens innbyggere. Sektorens tjenester er komplekse og varierte, og omfatter hele spekteret av innsats fra helsefremmende arbeid, forebygging og rehabilitering til pleie og omsorg, diagnostisering og medisinsk behandling. Tjenestene retter seg mot personer i alle aldre som har pleie- og omsorgsbehov, nedsatt funksjonsevne eller psykiske lidelser. I tillegg ivaretar sektor bistand og omsorg innbyggernes behov for fysiske og psykiske helsetjenester. Sosialtjeneste og bolig har et primært ansvar for å bedre levekårene for vanskeligstilte, fremme overgang til arbeid, bidra til sosial og økonomisk trygghet og sikre at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig.

Hovedutfordringene innenfor dette tema i kommuneplanen ligger i den demografiske utviklingen. Antall eldre over 80 år vil øke kraftig. Økningen er markant i fra 2021. Fremskrevet kapasitet for familieomsorg (antall personer i alderen 50-66 år pr eldre over 85 år) vil avta kraftig frem mot 2035. Det blir færre yrkesaktive per pensjonist i perioden 2016-2035. Arbeidskraftsbehovet blir etter hvert vanskelig å dekke, spesielt innen pleie- og omsorgsyrkene.

De strategiske grepene som beskrives i gjeldene Handlingsprogram skal forberede sektor bistand og omsorg på å møte økte behov i en knappere ressursituasjon.

Økt selvhjulpenhet handler om å redusere behovet for tjenester. En frisk og aktiv befolkning har mindre behov for tjenester. Når behovet for tjenester oppstår, bør tjenestens hovedfokus være å hjelpe brukeren til å få tilbake det funksjonsnivået som er tapt. Velferdsteknologi kan både gi trygghet og redusere behovet for hjelp.

Arbeidsdeling handler om at det offentlige ikke kan dekke alle behov. De ulike bidragsytere i dagens velferdssamfunn må styrkes. Det offentlige kan ikke bære veksten i behov alene.

Når kommunen skal være tjenesteyter, må tjenesteytingen skje på en effektiv måte. Riktig sammensetning av tjenester, slik at behovene kan dekkes på laveste effektive omsorgsnivå, er fortsatt et viktig prinsipp. I tillegg er det en forutsetning for effektive tjenester at de fysiske og økonomiske rammer tjenestene ytes innenfor, er rasjonelle. Kravet om effektive tjenester gjelder både for de tjenester kommunen selv utfører, og de tjenester kommunen kjøper av private utførere.

For å påvirke risikofaktorene for dårlig helse så tidlig som mulig, må alle sektorer i kommunen bidra i det helsefremmende og forebyggende arbeidet. For å få til det må kommunen være god på forebygging og tidlig innsats, og det må legges sterkere til rette for at den enkelte kan ta ansvar for eget liv.

Forebygging og tidlig innsats må forstås både som innsats på et tidlig tidspunkt i livet og som tidlig inngripen i et sykdomsforløp, uavhengig av alder. Arbeidet overfor risikogrupper og de som allerede har et helseproblem, foregår innenfor helsetjenesten, som forebyggende helsearbeid, mens det primærforebyggende arbeidet ut mot befolkningen i hovedsak foregår i andre sektorer, som barnehage, skole, arbeidsliv, fritidssektoren og familiearenaen. Effekten av forebyggende arbeid og tidlig innsats er størst når den settes inn i tidlig alder.

Delmål og strategier vil bygge på og erstatte hovedtemaet «folkehelse og levekår» i gjeldende kommuneplan (2013), mestrings- og omsorgsmeldingen (2014) og helsemeldingen (2015).

4.3. *Miljø, idrett og kultur*

Sektoren omfatter frivillighet, idrett, kultur og kirke, miljø, klima og kommunalteknikk. Hovedstadsområdet står overfor en kraftig befolkningsvekst de neste 20 årene. Befolkningsveksten bidrar til en positiv utvikling av samfunnet vårt og gir oss muligheter til å finne nye løsninger for byutvikling, næringsutvikling og transport. Veksten skaper samtidig også press på arealer og infrastruktur og gir utfordringer for klima, miljø og helse. God planlegging er avgjørende for å sikre effektiv arealbruk, et miljøvennlig transportsystem, tilstrekkelig med boligbygging, sunne og trygge omgivelser og gode levekår for alle.

Trafikkveksten i Bærum er det ønskelig at tas ved kollektivtrafikk, gange og sykkel. Dette fordrer økt utbygging av gang- og sykkelveier, sykkelparkering og tilrettelegging for innfartsparkering ved metro- og jernbanestasjoner. I tillegg bør forbedring av dagens kollektivtilbud (inkl. takstgrenser) og nye linjer vurderes nærmere.

Folkehelsen skal fremmes ved sikring og tilrettelegging av gode rekreasjonsområder der folk bor. En aktiv befolkning med muligheter for fysisk aktivitet og idrett er av grunnleggende betydning for et godt samfunn, og det tilrettelegges for fortsatt målrettet satsing på dette gjennom temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv og tilhørende anleggsplan.

Sektorens tjenester skal gi et bredt kulturtilbud, gi kommunens innbyggere mulighet for deltagelse, opplevelser, aktivitet og mestring. Kommunen skal tilrettelegge for aktivitet, frivillighet og samarbeid med organisasjoner, det private næringsliv og enkeltpersoner. Kultur er et viktig virkemiddel innen by- og stedsutvikling. Drift av kulturscener, bibliotek og idrettsanlegg er grunnpilarene innen kommunes kulturtilbud. Samtidig er tilskudd til kulturformål er et av de viktigste kulturpolitiske virkemidler i arbeidet for et aktivt, inkluderende og mangfoldig kulturliv. Kommunen har ansvar for finansiering av Bærum kirkelige fellesråd, utbetaling av tilskudd til andre tros- og livssynsamfunn og drift av kommunens gravplasser og krematorier.

Delmål og strategier vil erstatte kulturmeldingen (2013), frivillighetsmeldingen (2012). Rådmannen foreslår å beholde (energi- og klimaplan,) trafikksikkerhetsplan og en del mer fagspesifikke planer innen teknisk sektor. En helhetlig klima-, miljø- og energistrategi bør erstatte gjeldende energi- og klimaplan. Den bør også omtale rekreasjonsverdien og biomangfoldverdien av en sammenhengende blågrønn struktur, ressursgevinstene ved utvidet kildesorteringsordning for husholdningene, ny sykkelstrategi og mer restriktiv parkeringspolitikk mm.

4.4 Universell utforming

Bærum kommunes strategi for universell utforming vedtatt i kommunestyret i sak 64/06 skal videreutvikles, innarbeides og forankres i kommuneplanen

5. Nærmere om innholdet i kommuneplanens arealdel

Arbeidet med revisjon av arealdelen baseres på videreføring av arealstrategien og hovedtrekkene i gjeldende arealdel, sammen med nye føringer som fremgår av Regional plan for areal og transport.

Innspill til endringer av arealdelen

Det åpnes for innspill til endringer av kommuneplanens arealdel i forbindelse med høring av planstrategi og planprogram.

Innspill kan omfatte endring av arealbruk og/eller endring av bestemmelser og retningslinjer. Innspill må begrunnes, og det må fremgå av begrunnelsen hvordan innspillet forholder seg til kommunens arealstrategi (se under). Der innspillet omhandler konkrete arealer må en kartskisse som tydelig viser foreslått arealbruk, vedlegges.

5.1 Arealstrategi

Arealstrategi for Bærum kommune ble vedtatt av kommunestyret i 2013 og er videreført som bestemmelser i kommuneplanens arealdel. Det foreslås ikke nå endringer i arealstrategien, men kommende sak om langsiktig driftanalyse-og investeringsplan (LDIP) og utredninger knyttet til kommuneplanen, kan gi behov for nyanseringer av arealstrategien spesielt knyttet til utbyggingsrekkefølge for enkelte felt. Rådmannen vil etter planen legge frem denne saken i februar.

Arealstrategien angir at kommuneplanens skal dimensjoneres for en årlig boligbygging på ca 600 boliger over perioden. Hensynet til måltallet på 600 boliger og til kommunens langsiktig drift- og investeringsbehov, tilsier at ny arealdel må fastlegge en klar utbyggingsrekkefølge. Arealstrategien vil inngå i samfunnsdelen

Følgende ble vedtatt i kommunestyret i 19.6.2013:

1. Kommunen skal styre boligbyggingen mot fortetting i utvalgte områder og begrense fortetting i resten av kommunen.
2. Kommuneplanen dimensjoneres for en årlig boligbygging på ca. 600 boliger over perioden. Økt måltall for antall boliger i Sandvika fastsettes når fremtidig områderegulering er vedtatt.
3. Utvikle hovedutbyggingsretningene Fornebu, Sandvika og Fossum. Avtjerna legges inn som en langsiktig utbyggingsmulighet
4. Styre den øvrige boligbyggingen til kollektivknutepunkter og sentre som ligger til eksisterende banetraseer. Det skal legges inn konsekvensene av at Kolsåsbanen kan bli forlenget til Rykkinn og Bærums Verk. Kommuneplanen skal vise klar avgrensning mellom senterområder med høyere utnyttelse og omkringliggende bebyggelse.
5. For øvrig skal boligbyggingen i resten av kommunen begrenses. Det skal føres en restriktiv utbyggingspolitikk i områder med småhus og rekkehus for å opprettholde strøkenes karakter.
6. Lokalisere, bygge ut og tilpasse kapasitet på sosial og teknisk infrastruktur etter utbyggingsnivå og utbyggingsretninger. Utbygging må avpasses etter kapasitet på skoler, barnehager, eldreinstitusjoner, veier, kollektivtrafikk mv. Rekkefølgebestemmelser skal være styrende ved utbygginger.
7. Påse at utbygging i kollektivknutepunkter og sentre er arealeffektiv og konsentrert, og at gjenbruk av allerede bebygde arealer i disse prioriteres.
8. Videreutvikle og utnytte eksisterende større næringsområder og utvalgte arealer langs ny E18 til næringsformål.
9. Gi senterområdene en variert funksjonssammensetning og bruke senterstrukturen bevisst ved lokalisering av kommunale tjenester
10. Sikre friområder og utvikle en sammenhengende, allment tilgjengelig blågrønn struktur i strandsonen og i byggesonen mellom marka og fjorden. Bærums særpreg med grønne landskaper og et variert boligmiljø skal bevares. Det skal sikres nok arealer til

rekreasjonsformål, idrett og friluftsliv. Tilgang til grøntområder og natur i nærmiljøet skal prioriteres.

5.2 Tema ved revisjon av arealdelen

Tema som foreslås tatt opp ved revisjonen av arealdelen er beskrevet under. Hvert avsnitt er oppsummert med forslag til konkrete planoppgaver. I tillegg til temaene beskrevet her vil vurdering og behandling av innspill til endringer av arealdelen, være en sentral oppgave i planleggingen.

5.2.1 Vekstretninger og rekkefølge

I henhold til arealstrategien skal utbygging konsentreres til hovedutbyggingsretninger og sentre/knutepunkter langs banetraseene. Utbygging i øvrige deler av kommunen skal begrenses.

Prinsippene om en kollektivtransportbasert utbygging ligger også til grunn for Regional plan for areal og transport. I henhold til planen skal 80-90 % av utbyggingen finne sted innenfor prioriterte vekstretninger. For Bærums del vil de prioriterte vekstretningene være Sandvika (regional by), Fornebu (prioritert lokal by) og bybåndet (i hovedsak de deler av byggesonen som ligger innenfor gangavstand til banestasjoner). Det er i stor grad samsvar mellom arealstrategien og den regionale planen.

Et viktig prinsipp i den regionale planen er at hensyn til vekst skal gå foran vern innenfor prioriterte vekstretninger. Utenfor vekstretningene skal hensyn til vern prioriteres.

Gjeldende arealdel er restriktiv til utbygging i områder utenfor knutepunkter og sentre. Dette videreføres i ny arealdel.

Under behandlingen av kommuneplanens arealdel 17/6-15 vedtok kommunestyret å ta ut en bestemmelse for utbyggingsrekkefølge mellom hovedutbyggingsretningene. De vedtok: «Utbyggingsrekkefølgen av områdene Bekkestua, Sandvika og Fossum kommer Rådmannen tilbake til i rulleringen av arealdelen i første del av neste periode etter en vurdering av en optimal avlastning av kommunens budsjetter gjennom OPS både på drift- og investeringssiden»

Rådmannen har fulgt opp vedtaket bl.a. med en egen sak som OPS (Offentlig –privat samarbeid) som ble behandlet av formannskapet desember 2015. Saken viste at OPS ikke avlaster kommunen rent kommunaløkonomisk, men at det kan være andre grunner til å bruke OPS som gjennomføringsform.

Fremlegg til ny Langsiktig driftsanalyse og investeringsplan (LDIP) tidlig i 2016 vil gå nærmere inn på behovet for en med detaljert rekkefølgestyring av de store utbyggingsområdene, særlig med henblikk på investeringsbehov i skole og annen sosial infrastruktur. LDIP vil danne grunnlag for forslag til rekkefølgebestemmelser i ny kommuneplan. Det vises også til pågående arbeid med å avklare nye rammer for Fornebu-utbygging, samt arbeid med områderegulering i Sandvika.

Fossum

For Fossum området har forslag til områderegulering vært ute til høring. Det er kommet inn innvendinger mot utbyggingen særlig knyttet til manglende mulighet for god

kollektivbetjening. Det vises også til kommunaløkonomiske drøftinger knyttet til LDIP behandlet i juni 2015. Eventuelle endringer i rammene for Fossum utbyggingen vil bli behandlet i en egen sak knyttet til sluttbehandling av områdereguleringen. Når Fossum evt. kan bygges ut vil bli behandlet i LDIP.

Avtjerna

Avtjerna er avsatt til fremtidig boligområde i gjeldende kommuneplan. Det er ikke igangsatt arbeid med regulering. I henhold til arealstrategien er utbygging av Avtjerna ikke aktuelt før etter 2030. Jernbaneverkets planer for Ringeriksbanen åpner for en dagstrekning som åpner for en fremtidig stasjon i nedre del av området. Bærum kommune har anbefalt stasjon ved Bjørum Sag, mens Jernbaneverket signaliseres at de vil gå for Rustan. En stasjon vil ikke bli realisert før evt. befolkningsgrunnlag tilsier det.

I henhold til den regionale planen skal områder som ikke er regulert og som ikke er i tråd med planens mål, strategier og retningslinjer, vurderes tatt ut ved revisjon av kommuneplanens arealdel. På bakgrunn av dette er det naturlig at det gjøres en vurdering om Avtjerna er i tråd med den regionale planen, og om området fortsatt skal ha status som et fremtidig utbyggingsområde.

Befolkningsveksten medfører behov for store investeringer i sosial infrastruktur som skoler og barnehager. Hensynet til kommunens økonomi tilsier at investeringene må fordeles utover i planperioden. Det er behov for en nærmere vurdering av rekkefølge og tidspunkt for investeringer i sosial infrastruktur, sammen med en mer detaljert vurdering av rekkefølge på utbyggingsområdene. Konsekvenser ved bruk av OPS skal inngå i vurderingen.

Tema som skal utredes/vurderes:

- Vurdere kommunaløkonomiske samt miljø- og transportmessige konsekvenser ved utbygging av Avtjerna. Vurdere om utbyggingsområdet skal tas ut av arealdelen
- Rekkefølge på investeringer i sosial infrastruktur og en mer detaljert rekkefølge på utbyggingsområdene jfr. politiske føringer knyttet til behandlingen av Langsiktig driftsanalyse og investeringsplan.

5.2.2 Boligbygging

Gjeldende arealdel har et potensial for mellom 12 -17 000 boliger, hvilket tilsvarer en produksjon på mellom 800 – 1100 boliger pr. år. Gjeldende arealdel anses for å være tilpasset vekstforutsetningene i Oslo og Akershus, og legger til rette for at Bærum tar sin del av veksten. Arealstrategien angir at kommuneplanen skal dimensjoneres for en årlig boligbygging på ca 600 boliger over perioden. Hensynet til måltallet på 600 boliger og til kommunens langsiktig drift- og investeringsbehov, tilsier at ny arealdel må fastlegge en klar utbyggingsrekkefølge.

Aktiviteten etter vedtak av arealdelen i juni 2015 viser stor interesse blant utbyggere for utvikling av de nye boligområdene. I kommende revisjon legges det derfor ikke opp til store endringer når det gjelder områdene som er avsatt til ny boligbygging i gjeldende arealdel.

En stor del av veksten antas å komme i områder som er avsatt til ny boligbebyggelse på plankartet. Det tas sikte på en gjennomgang av områdene for å avdekke behov for justering av avgrensingen. Det gjøres også en vurdering av utnyttelse i disse områdene.

Tema som skal utredes/vurderes:

- Gjennomgå avgrensing av områder avsatt til ny boligbebyggelse
- Vurdere utnyttelsen av de boligområder som i arealdelen er avsatt til fortetting

5.2.3 Næringsutvikling

Bærum har et variert næringsliv som spanner fra konsernhovedkontorer til et mangfold av småbedrifter og enkeltmannsforetak. Kommunens strategiske næringsplan har som mål at Bærum skal kjennetegnes ved et mangfoldig, fremtidsrettet og samfunnsaktivt næringsliv, og være en attraktiv kommune å drive virksomhet i for store og små, veletablerte og nye bedrifter. Ny strategisk næringsplan er under arbeid og forventes fremlagt for politisk behandling i 2016. Gjennom planarbeidet vil kunnskapen om næringslivets behov økes, og grunnlaget for å utvikle langsiktige næringsstrategier vil forbedres.

Kommunens knutepunktstrategi bidrar til omdisponering av marginale næringsarealer til boligformål i områder nær sentre og kollektivknutepunkt. Da tilveksten av næringsarealer er begrenset, er det viktig å ivareta og videreutvikle de gjenværende, større næringsområdene som Rud/Hauger, Grini, Holma og Skui. Det bør vurderes om gjeldende reguleringsplaner er tilpasset fremtidig behov i områdene.

Tema som skal utredes/vurderes:

- Vurdere overordnede rammer for næringsparkene

5.2.4 Klima, miljø og transport

Bærum kommune har som mål at kommunen skal være klimanøytral i 2050. Reduksjon i klimagassutslipp og tilpassing til klimaendringer er viktige tema for arealplanleggingen. Et redskap for å oppnå 2050-målet er å stille miljøkrav i areal-planleggingen ved at alle større prosjekter skal ha et miljøprogram ved regulering. Dette skal inneholde klima-, miljø- og energiambisjonene for utbyggingsområdet. Miljøambisjonene må konkretiseres med miljømål og -tiltak, som fastsettes ut fra vurderinger om bla natur-mangfold, forurensning og ressursbruk, og omfatte tiltak gjennom hele prosjektets livsløp.

Det er et faktum at klimaet er i endring og at været blir mer ekstremt. Klimatilpasning er en viktig oppgave i arealplanleggingen. Kommunen arbeider med flere prosjekter innenfor dette temaet, som for eksempel «skybruddsplan», «blågrønnfaktor» og bekkeåpninger.

I Bærum er transportsektoren den største utslippskilden. Det er en nasjonal målsetning om at vekst i transportetterspørselen i storbyområdene skal tas med kollektivt, sykkel og gange. Fortetting, transformasjon og utvikling av kompakte byer og tettsteder er viktige virkemidler. Korte avstander mellom daglige gjøremål er avgjørende. Grunnlaget for reduserte klimagassutslipp legges i areal og transportplanleggingen. Energieffektivisering av eksisterende bygg og i nye bygg vil bidra til redusert energiforbruk og klimagassutslipp, samtidig som det gir reduserte kostnader gjennom byggets levetid.

Selv i en tettbebygd kommune som Bærum er det imidlertid utfordrende for mange å dekke alle daglige gjøremål med kollektiv, sykkel og gange. Viktige strategier vil være å videreutvikle lokalsentrene, tilrettelegge for fritidsaktiviteter i nærmiljøene og tilrettelegge for sikre sykkelveier og gangveier, slik at handels- og fritidsreisene i størst mulig grad kan tas uten bruk av bil.

Et hovedmål er at veksten i transportetterspørselen skal tas med kollektivt, sykkel og gange. I henhold til Regional plan for areal og transport skal kommunenes vekstmål også ta hensyn til egenskaper ved transportsystemet. Det bør legges til rette for høy vekst der kollektivtransporten er konkurransedyktig med bil, og der det er ledig kapasitet eller planlagt økt kapasitet i det regionale kollektivtransportnettet.

KVU Oslo-avet og Ruter M2016 gir føringer for utviklingen av kollektivtransporttilbudet i Bærum. Fornebubanen, E18-vestkorridoren, E16 og Ringeriksbanen er premisser for dette arbeidet. Viktige elementer i strategiene er:

- Ringeriksbanen og økt frekvens på tog i vestkorridoren bidrar til styrking av Sandvikas rolle knutepunkt og transportsenter. Regionbusser termineres i større grad i Sandvika fremfor Oslo.
- Lysaker pekes ut som «Byport Vest», et sentralt sted for veksling mellom buss, bane og metro.
- 10 min frekvens på lokaltoget (Slependen, Blommenholm, Høvik, Stabekk)
- Økt frekvens på Kolsåsbanen (10 min) og Østeråsbanen (5 min)
- 10 min frekvens på lokale busslinjer som forbinder lokalsentre i Bærum

Gjeldende arealdel bygger i hovedsak opp under transportetatenes strategier. Det kan diskuteres om utbyggingspolitikken står i forhold til det økte transporttilbudet. Andre hensyn, som kommuneøkonomi, utbyggingstakt osv. spiller her en vesentlig rolle.

Som oppfølging av den regionale planen vil det arbeides med et dimensjoneringsgrunnlag for vekst som også vurderer kapasitet i det regionale kollektivtransporttilbudet.

Transportetatenes strategier kan også medføre konkrete arealbehov, som for eksempel behov for økt kapasitet på bussterminaler i Sandvika og Lysaker. Sikring av god tilgjengelighet til banestasjonene, spesielt for gang- og sykkeltrafikk er også viktig.

Tema som skal utredes/vurderes:

- Beskrive dagens kapasitet og forventet kapasitet (2030) i det regionale kollektivtransportnettet (jernbane, T-bane, buss).
- Beskrive eventuelle kapasitetsutfordringer basert på vekstforutsetninger i gjeldende kommuneplan/regional plan og forutsetninger om nullvekst i biltrafikken
- Beskrive hvordan tverrgående bussforbindelser i kommunen kan bidra til en forenkling, minimering av privatbilisme og tryggere trafikkbilde.
- Vurdere arealbehov som følge av kollektivtransportetatenes strategier
- Revisjon av sykkelstrategi for Bærum og implementering i kommuneplanens arealdel
- Kartlegge tilgjengelighet til senterområder og knutepunkter (kollektiv, sykkel og gange)
- Vurdere om/hvordan konklusjoner fra klimatilpasningsprosjekter kan innpasses i arealdelen.
- Forankre krav til helhetlig klima-, miljø- og energiplan og miljøprogram i større reguleringssaker.

5.2.5 Blågrønnstruktur

Store deler av den blågrønne strukturen i Bærum er sikret gjennom gjeldende arealdel. Stort press på arealene gjør det aktuelt å styrke eksisterende blågrønnstruktur ytterligere,

eksempelvis ved å utvide bruk av hensynssoner/retningslinjer. Dette kan være aktuelt for arealer som er kartlagt som viktige naturtyper (A, B, C-verdi) og viktige landskapsdrag.

En annen oppgave vil være å på nytt gjennomgå innspillene til KP 2015-2030 fra de grønne organisasjonene (Bærum natur- og friluftsråd, naturvernforbundet i Bærum, Bærum Elveforum, Oslo og omland friluftsråd, Oslofjordens friluftsråd, Bærum turlag), og vurdere om flere arealer bør avsettes som blå- eller grønnstruktur.

Tema som skal utredes/vurderes:

- Gjennomgå eksisterende blågrønnstruktur og vurdere utvidet bruk av hensynssoner
- Ny gjennomgang og vurdering av innspillene fra organisasjonene

5.2.6 Sosial infrastruktur

Kommunens befolkningsvekst krever utbygging av sosial infrastruktur som skole, barnehager samt andre formålsbygg- og anlegg innenfor helse- og omsorgssektoren, kultur, idrett og friluftsliv. De enkelte sektors behovsplaner rulleres jevnlig og gir oversikt over fremtidig arealbehov. Aktuelle behovsplaner inkluderer skolebehovsanalyse 2016-35, barnehagebehovsplan, behovsplan for bo- og behandlingssentre, omsorgsboliger og velferdsboliger 2014-2033, behovsanalyse for anlegg til kultur, idrett og kirke 2015-2035

Tema som skal utredes/vurderes:

- Kartlegge fremtidig arealbehov for sosial infrastruktur basert på foreliggende behovsanalyser.
- Behov for mer sosial infrastruktur innenfor helse- og omsorgssektoren understrekes og konkretiseres i arealdelen når denne revideres. Det må tas nok høyde for befolkningsvekst og flere eldre.

5.2.7 Massehåndtering

Gjennomføring av planlagte samferdselstiltak som Fornebubanen, Ringeriksbanen, ny E16 og E18 innebærer store masseuttak. Overskuddsmasser bør håndteres slik at miljøhensyn og samfunnsøkonomi blir best mulig ivarettatt. For å minimere transportbehovet bør så mye som mulig av massene sorteres og gjenbrukes lokalt. Et miljøprogram i forbindelse med regulering vil omfatte mål og tiltak for håndtering av masser.

Tema som skal utredes/vurderes:

- Vurdere områder for sortering og mottak av overskuddsmasser

5.2.8 Bestemmelser og retningslinjer

I forbindelse med gjeldende arealdel ble det foretatt endringer av bestemmelser og retningslinjer. Vesentlige endringer inkluderer innstramning av unntak fra plankrav, styrking av eldre reguleringsplaner som hjemmelsgrunnlag i byggesaker, samt innføring av hensynssoner for felles planlegging. Det er naturlig at det i forbindelse med revisjonsarbeidet gjøres en foreløpig evaluering av endringer i bestemmelser og retningslinjer. Gjennomgang av dispensasjonspraksis vil være et utgangspunkt for evalueringen.

I tillegg bør en vurdere hvordan kommunens klima-, miljø- og energiambisjoner kan ivaretas gjennom planbestemmelser.

Tema som skal utredes/vurderes:

- Evaluere større endringer i bestemmelser og retningslinjer som ble iverksatt med gjeldende arealdel

5.2.9 Konsekvensutredning og ROS-analyse

Kommuneplanens arealdel gir rammer for framtidig utbygging. Planbeskrivelsen skal gi en særskilt vurdering og beskrivelse - konsekvensutredning - av planens virkninger for miljø og samfunn.

Utredningsplikten gjelder kun de delene av planen som fastsetter rammer for fremtidig utbygging og som innebærer endringer i forhold til gjeldende plan. Utredningen skal beskrive virkninger for miljø og samfunn av nye utbyggingsområder eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder.

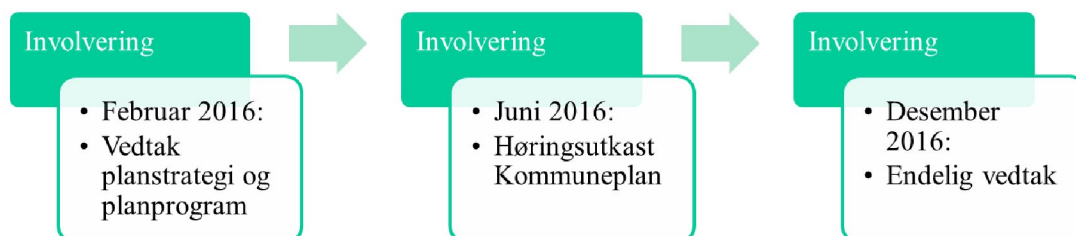
Omfang og nivå på utredning av enkeltområder må tilpasses områdets størrelse, utbyggingens omfang og antatte konfliktgrad. Det skal også gis en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene for miljø og samfunn.

En ROS-analyse skal foreligge som en del av planarbeidet. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om et område er egnet til utbyggingsformål, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging.

Analysen skal kartlegge uønskede hendelser som kan inntreffe ved å ta i bruk eller endre arealbruken for aktuelle områder. Uønskede hendelser er hendelser som kan representere en fare for mennesker, miljø, økonomiske verdier og samfunnsviktige funksjoner. Analysen vil ta utgangspunkt i foreliggende kunnskap og datagrunnlag.

6 Opplegget for medvirkning

Ett av de 4 hovedmålene kommuneplanen bygger på er «Dialog og medvirkning for bedre løsninger». Da er det selvsagt naturlig at selve kommuneplanarbeidet innebærer mange arenaer for medvirkning. Det er lagt opp til 3 «vinduer» for medvirkning:

- Januar 2016: Før vedtak Planstrategi og planprogram
 - Formell høring planprogram
 - Kontaktmøte regionale myndigheter
 - Mulighet til innspill til arealdelen
- Nov 15-april 16: Før høringsutkast kommuneplan

- Kommuneplanarbeidet vil primært omfatte redigering av eksisterende planer inn i nytt kommuneplanformat. Vi har mange nye planer. Det har vært involvering i arbeidet med disse planene.
 - Det legges opp til interne prosesser i kommunen for å utarbeide et høringsutkast.
 - I arbeidet med samfunnsdelen kan det i tillegg være aktuelt å gjennomføre:
 - Verksted sektorutvalg/administrasjon: fremtidsbilde/forventningsbilde
 - Verksted e.l.: brukerrepresentanter, frivillige organisasjoner, næringslivsorganisasjoner: fremtidsbilde/forventningsbilde
 - Åpent temamøte knyttet til arealdel – presentasjon av innspill og sammenheng med vedtatt arealstrategi
- Juli-nov 2016: Før endelig behandling av kommuneplanen
 - Juli-sept. Formell høring
 - Kontaktmøte regionale myndigheter
 - Temamøte rundt enkelttema i arealdelen – folkevalgte/administrasjon
 - Informasjonsmøte arealdel
 - Opplegg for involvering i denne fasen vil bli vurdert nærmere. Det kan f.eks. være aktuelt å gjennomføre et temamøte/åpent møte om fremtidsbilde for kommunen, med utgangspunkt i de 4 hovedmålene